
Monika Brzoňová: Oslovila mě oblast etické výchovy

Monika Brzoňová absolvovala na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy bakalářský studijní program Studium humanitní vzdělanosti a poté navazující magisterský program Obecná antropologie – integrální studium člověka. Je projektovou manažerkou evropského projektu a učitelkou občanské a výtvarné výchovy na základní škole, současně také externí redaktorkou a odbornou konzultantkou mimoškolních aktivit. Založila projekty Etika hrou a Etika pro firmy, jejichž cílem je seznamovat širokou veřejnost s oblastí etiky a etické výchovy.

Na FHS jste absolvovala bakalářský obor Studium humanitní vzdělanosti. Byla to Vaše první volba? Proč právě FHS?

První volba to byla, zaujal mě samotný název „Studium humanitní vzdělanosti“. Šla jsem z gymplu a zajímalo mě vícero humanitních odvětví – psychologie, sociologie, filosofie, historie. Už od mládí jsem věděla, že chci studovat Karlovu univerzitu a tento obor mi nabídl široké spektrum možností, jak se o oblastech, které mě zajímaly a lákaly, dozvědět víc.

Bylo něco, co Vás na FHS překvapilo nebo se neseťkalo s Vašimi očekáváními?

Nejvíce mě v pozitivním slova smyslu překvapila svoboda a zodpovědnost za vlastní vzdělání a rozvrh. Přišli jsme do prváku, měli jsme povinné předměty, ale zbytek byl na nás. Ta svoboda mi velmi vyhovovala a naučila jsem se s ní zacházet.

Je něco, s čím jste měla při studiu problém? Krom zkoušek to může být i skloubení práce a studia, anonymita velké školy.

Anonymita pro mě problémem nebyla, protože jsem bydlela na koleji a myslím, že studenti, kteří nezažijí kolejní život, možná s tou anonymitou částečně zápasí. Na FHS není jedna třída nebo uzavřený okruh studentů. My jsme se ale sešli jako docela silný ročník na koleji Větrník, utvořili jsme partu asi dvaceti lidí, sedli jsme si zaměřením nejen na FHS, ale i lidsky, takže jsme takový svůj komorní a silný ročník měli. Proto jsem zřejmě anonymitu nevnímala, hodně jsme drželi spolu, pomáhali jsme si a vycházeli jsme si vstříc. Jediné, co pro mě bylo úskalím po celou dobu studia, byla má nepřilíh velká znalost angličtiny. Po celou dobu studia jsem to vnímala jako velký handicap. Proto od malička svým dětem říkám, že angličtina je základ a je třeba se jí dobře naučit. Ale na [Lily Císařovskou](#), která nás učila angličtinu, vzpomínám jako na velkou bohyni, která mi hodně dala.

Mohla byste jmenovat vyučujícího, na kterého máte nejsilnější vzpomínky? Nebo na předmět?

Vzpomínám na všechny s láskou. Vzpomínám na plnou aulu pana docenta Pince, když vyprávěl své Kořeny evropské tradice, to pro mě byly silné zážitky. Vzpomínám taky na pana profesora Sokola, jeho přednášky, to byly hluboké a silné okamžiky. Vzpomínám na pana Petruska, na jeho noblesu a zapálení pro sociologii, to jsme hltali všichni. Vzpomínám na pana Murgaše, který se potom stal mým vedoucím bakalářské práce. Ráda ale vzpomínám také na Hůrku, kde byla mladá plejáda filosofů – pan Zíka, Češka, Fulka, Novotný. Nerada bych na někoho zapoměla, ale na všechny pedagogy ráda vzpomínám.

Na FHS jste také absolvovala magisterský navazující obor Obecná antropologie - integrální studium člověka. Neuvažovala jste o změně školy?

Vůbec jsem neuvažovala o změně školy. V té době jsem se začala hodně zajímat o východní filosofii, soukromě jsem studovala tibetštinu, zaujala mě budhistická tibetská kultura. Věděla jsem tedy, že si ráda udělám magistra z antropologie. Podnikla jsem i výlet do Tibetu, kde jsem zkoumala vzdušná pohřebiště. Filosofická antropologie mě oslovila v hledání společných konstant člověka. Přišlo mi to završující pro to všechno, co jsem se od gymnaziálních studií dozvídala o člověku a o světě. Antropologie mi přišla zastřešující – hledá kulturní a společenské fenomény napříč světem.

Jste projektovou manažerkou evropského projektu a učitelkou občanské a výtvarné výchovy na základní škole, současně také externí redaktorkou a odbornou konzultantkou mimoškolních aktivit. Jak jste se k práci se vzděláváním a výchovou dostala?

Souviselo to s tím, že jsem už na vysoké škole založila rodinu a odstěhovala jsem se z Prahy na Vysočinu, do malé vesnice. Velmi těžko se s mým oborem hledá uplatnění daleko od Prahy, takže jsem se rozhlížela, co bych mohla dělat, a upřímně řečeno jsem byla trochu znepokojena se situací na venkově. Přišlo mi, že vzdělávání a výchova je jedna z věcí, kde můžu uplatnit své vědomosti. Ráda komunikuji s lidmi, ráda se bavím o hlubších věcech. Založila jsem si dva projekty Etika hrou a Etika pro firmy, kam jsem se snažila vměstnat výchovu k občanství, předávání kladných vzorů, rozvoj měkkých dovedností atp. Výchova a vzdělávání mi přišly jako to nejpřirozenější a zároveň nejdůležitější, kde mohu záručit to, co jsem se dozvěděla a kde jsem se do té doby pohybovala.

Zmínila jste projekt Etika hrou. O co jde?

Hlásila jsem se na doktorské studium Aplikovaná etika, tam jsem přijímací zkoušky neudělala, nicméně mě oblast etické výchovy hodně oslovila. Chodila jsem na přednášky pana profesora Sokola, které se týkaly etiky, práva a morálky. Když jsem přišla na Vysočinu, tak mi přišlo, že se o této oblasti tady moc neví a nemluví. Spousta dětí není z rodiny vybavena základními sociálními dovednostmi. Postupně jsem sbírala informace, podněty a nápady ze svého okolí,

až jsem vymyslela projekt Etika hrou, kde jsem si stanovila osm aktivit pro široké spektrum cílových skupin. Navrhla jsem kurzy a aktivity pro mateřské, základní školy, ale i pro seniory, aby mohli sdílet a předávat mladším svou životní zkušenost. Postupem času se aktivity rozrůstaly. Tím, že jsem také nahlédla skutečnost základního školství, přišlo mi, že základní školy jsou hodně o informacích, ale málo o osobním rozvoji dětí. Jsou schopni vyjmenovat Přemyslovce a prvky, ale když se jich zeptáte na pocitové věci, nebo na věci z oblasti měkkých dovedností, tzn. práce se sebevědomím, v kolektivu, jejich hodnoty, tak je pro ně těžké vůbec mluvit, zformulovat myšlenku a hovořit o tom v kolektivu. Přišlo mi důležité učit je, že i toto je nezbytná součást vzdělávání, a možná i důležitější než umět vyjmenovat data. Je důležité dívat se na svět kolem sebe a umět ho kriticky zhodnotit. Zpětně musím říct, že jsem na to pyšná. I ta covidová doba ukázala, jak je potřeba vztahy ve třídě, vztahy rodinné a sociální budovat a podporovat. Mám z toho radost.

Dalo by se říct, že Vás studium připravilo na zaměstnání?

Určitě. Nedávno jsem se o tom bavila s mými dětmi. Nemyslím, že je natolik důležité vybrat si v osmnácti letech to správné zaměření vysoké školy. Když je vám osmnáct let nevíte o životě tolik, jako když je vám čtyřicet nebo sedmdesát. Je možné, že si vyberete vysokou školu, která nebude to pravé. To tedy nebyl můj případ, ale myšlenka je taková, že jakákoliv vysoká škola otevře člověku spoustu možností, ať už je to v rovině informací, přátelství, setkání s pedagogy, kteří ho můžou nasměrovat. Já jsem byla na vysoké škole velmi spokojená, ale i kdybych nebyla, tak myslím, že jakákoliv vysoká škola člověka připraví do života. Naučí se o sebe postarat, naučí se pracovat s časem, penězi, zjistí, co ho baví. To je jedna rovina, proč jsem veliký zastávce vysokoškolského života. Druhá rovina je v tom, že mi na FHS velmi vyhovoval ten široký záběr, proto si myslím, že když komunikuji s dětmi i dospělými na svých přednáškách, tak mám veliký přehled o světě, o věcech, které se týkají antropologie, historie, psychologie. Když s dětmi nebo i seniory komunikuji, mám kam sáhnout. Jsem vybavená tvrdými daty i měkkými dovednostmi. Jsem přesvědčená o tom, že to vše stojí na mém vzdělání a mé rodině.

Nevidíte tedy jako hendicap, že jste neabsolvovala pedagogické vzdělání?

Musela jsem si dodělat pedagogické vzdělání, ale vůbec jsem neměla problém, z FHS jsem měla dostatek informací. Nutno říci, že jsem byla hodně poctivá studentka, hodně jsem studovala a četla. To je také určitá proměnná. Snažila jsem se získat ze školy maximum, takže další nástavbové studium pedagogiky bylo spíš otázkou získání papíru než dalšího studia. Spoustu informací z pedagogiky, psychologie jsem už získala během studia na FHS. Spoustou věcí, které jsem se musela učit, jsem si zároveň osahala v praxi v rámci toho mého projektu Etika hrou. To myslím, že je také velmi dobré, když člověk může studovat něco, co si už prakticky zkusil.

Je něco, co jste si z FHS odnesla i do osobního života?

Na léta na FHS vzpomínám velmi ráda, bylo to jednak tím, že jsme si vytvořili silnou partu kolem Větrníku. Byli jsme silný ročník a přátelské vazby máme doteď. Každý rok máme FHS sraz, kde se nás to „silné jádro“ potká. Považuji

za splněný sen, že jsem mohla bakalářský i magisterský obor vystudovat na Karlově univerzitě, to je veliký dar od života. Nehledě na to, že mi přijde, že jsme chytili skvělou plejádu pedagogů. Zmínila jsem jich pár, ale mívají jsme přednášky třeba od pana Komárka – to byl také často nezapomenutelný zážitek. Pan Abu Ghosh byl pro mě vzorem pedagoga v tom, že si sedl mezi nás a vyprávěl nám zážitky z cest. To mi přijde někdy daleko cennější než informace v knihách. Uměl hezky vyprávět o tom, jak dělal empirické výzkumy ve světě. Zažila jsem přednášky pana Kružíka a paní Kružíkové, to pro mě byly silné momenty – vidět manželský pár, jak spolu hovoří o filosofii. Měli jsme přednášky od pana Putny, kdy jsme procházeli Prahou, a on nám vyprávěl o všech legendách a historii Prahy. Zažili jsme výlety s panem Kratochvílem a panem Bartošem na Sicílii a do Řecka. To byly nádherné momenty, na které dodnes vzpomínám. Nesmím také zapomenout na úžasný pár manželů Altových (Jaroslav Alt a Blanka Altová, pozn. red.), kteří nás brali do přírody i k sobě domů v Trstěnici a učili nás v plenéru malovat a vnímat umění. Když jsem studovala na FHS, zažila jsem také přednášky na půdě jiných fakult, například přednášky Miloše Formana, Ivana Martina Jirouse, Václava Havla nebo JS Dalajlámy. Jak vidíte, na své vysokoškolské období a dobu studia na Fakultě humanitních studií mám jen ty nejkrásnější vzpomínky.

Sára Černíková
3. srpna 2021